

VISAGINO DRAUGYSTĖS PROGIMNAZIJOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Poveikio priemonių (toliau – priemonių) taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau – aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Rekomendacijos dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams”.

2. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tikslai:

2.1. padėti progimnazijos bendruomenei veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus ir/ar iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti progimnazijos bendruomenės narių ir/ar kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą;

2.2. nustatyti galimas poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo progimnazijoje sąlygas;

2.3. skatinti progimnazijos bendruomenės narių (mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, progimnazijos darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimą, sprendžiant mokinių drausmės ir elgesio problemas.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti daiktai (reikmenys), nesusiję su ugdymosi procesu.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – progimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję progimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti arba užkirsti kelią mokinio elgesiui, keliančiam realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje progimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

II SKYRIUS POVEIKIO PRIEMONĖS IR JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

4. Priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai progimnazija yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir mokymosi pagalbos teikimo galimybes (vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų.

5. Priemonės taikomos neatidėliotinu atveju kai mokinio elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui.

6. Taikant apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę būseną ir kitas poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.

7. Progimnazijos darbuotojas, siekdamas užtikrinti bendruomenės narių saugumą, gali taikyti priemones ar imtis šių veiksmų:

7.1. iškviesti progimnazijos direktorių, direktoriaus pavaduotoją ugdymui, socialinį pedagogą ar psichologą;

7.2. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;

7.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;

7.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

III SKYRIUS

PROGIMNAZIJS VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

8. Progimnazijos darbuotojas gali išsikviesti (įpareigojamas klasės mokinys, ar per vidinę progimnazijos susirašinėjimo sistemą) progimnazijos direktorių, direktoriaus pavaduotoją ugdymui, socialinį pedagogą ar psichologą, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

9. Progimnazijos direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, klasės vadovas, socialinis pedagogas ar psichologas tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

IV SKYRIUS

UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS

10. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas tuomet, kai išnaudojamos įvairios poveikio priemonės ir mokinio elgesys ir toliau akivaizdžiai griaua (žlugdo) mokinių ugdymosi procesą pamokos metu. Mokinys gali būti išvedamas iš klasės iškviesto progimnazijos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo ugdymui, socialinio pedagogo ar psichologo (iškviestas asmuo mokytojų kambaryje pildo „Mokinio ugdymosi vietos pakeitimo“ formą. Priedas Nr.1).

11. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas iškviesto progimnazijos darbuotojo ar jo įgalioto asmens, arba tuo metu mokiniui gali būti teikiama kita pedagoginė pagalba (situacijos tyrimas pas socialinį pedagogą, pokalbis psichologo kabinete ir pan.).

12. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip ši sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama progimnazijos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo ugdymui, socialinio pedagogo ar psichologo sprendimu, atsižvelgiant darbuotojo, prižiūrėjusio mokinį pakeitus jo ugdymosi vietą, arba švietimo pagalbos specialisto rekomendacijas, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

V SKYRIUS

MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

13. Jei progimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, jis nedelsdamas apie tai informuoja progimnazijos direktorių arba direktoriaus pavaduotoją ugdymui.

14. Progimnazijos darbuotojas(-ai) ir (ar) progimnazijos direktorius arba jo įgaliotas asmuo (direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas, psichologas, klasės vadovas) turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant. (Patikrinime dalyvavę asmenys mokytojų kambaryje pildo „Mokinio daiktų patikrinimo“ formą. Priedas Nr. 2).

15. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du progimnazijos darbuotojai, vienas iš jų – progimnazijos direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas ar psichologas, klasės vadovas. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ir, esant būtinybei, policijos įstaiga.

16. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami ir kviečiami atvykti į progimnaziją mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai). Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama policijos įstaiga.

17. Kol atvyks mokinio daiktų patikrinimui iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas progimnazijos direktoriaus paskirto progimnazijos darbuotojo.

VI SKYRIUS

MOBILIŲJŲ TELEFONŲ IR KITOS SU UGDYMU (-SI) NESUSIJUSIOS ĮRANGOS NAUDOJIMAS

18. Mokiniui pažeidus mobiliojo telefono ir kitos su ugdymu(-si) nesusijusios įrangos naudojimo taisykles mokytojai:

18.1. mokiniui pareiškia žodinę pastabą;

18.2. mokiniui nereaguojant į žodines pastabas, mokytojas informuoja mokinį apie mokytojo teisę paimti įrangą iš mokinio ir paima mobilųjį telefoną ar kitą su ugdymu (-si) nesusijusią įrangą, kurią mokiniui grąžina pasibaigus pamokai bei informuoja mokinio tėvus (globėjus/rūpintojus).

18.3. mokiniui atsisakius atiduoti mobilųjį telefoną ar kitą su ugdymu (-si) nesusijusią įrangą, informuoja klasės vadovą, mokinio tėvus (globėjus/rūpintojus) ir rašo tarnybinį pranešimą;

18.4. pakartotinai pažeidus 18.3. papunktį, progimnazijos administracija su tėvais aptaria mobilių ryšio priemonių ar kitos įrangos naudojimąsi progimnazijoje.

VII SKYRIUS

PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

19. Progimnazijos darbuotojas(-ai) pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

19.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

19.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį nukreiptą prieš kitus mokinius, progimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

19.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

19.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius progimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

19.5. nutraukti mokinio(-ių) veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

19.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar progimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis mokinio elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.) ir prižiūrint įgalioto darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai), išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) nėra tikslinga.

20. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nepanaudojant fizinės intervencijos) kai siekiama nutraukti mokinio save žalojantį elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.

21. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

21.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

21.2. mokinį vedant už rankos;

21.3. guodžiant mokinį;

21.4. pasveikinant mokinį;

- 21.5. padedant neįgaliam mokiniui;
- 21.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;
- 21.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;
- 21.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;
- 21.9. teikiant pirmąją pagalbą.
22. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:
 - 22.1. taikomi kaip bausmė;
 - 22.2. taikomi norint pademonstruoti savo viršenybę;
 - 22.3. taikomi siekiant sukelti vaikui skausmą;
 - 22.4. taikoma didesnė nei būtina fizinė jėga.
23. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės mokinio gyvybei ir sveikatai.
24. Progimnazijos darbuotojas(-ai), taikydamas (-mi) pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu. Pritaikius pagrįstus fizinius veiksmus progimnazijos darbuotojas mokytojų kambaryje pildo „Pagrįstų fizinių veiksmų formą“. Priedas Nr.3)
25. Progimnazijos darbuotojai, kiekvienais metais pasitarimo (posėdžio) metu pasirašytinai supažindinami su šiuo aprašu.
26. Progimnazijos mokinius kasmet rugsėjo mėnesį su šiuo aprašu supažindina klasės vadovas.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Taikant poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, vadovautis prioritinės vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos ir protingumo principais.
28. Už poveikio priemonių tinkamą taikymą atsako kiekvienas mokytojas ir progimnazijos darbuotojas. Progimnazijos direktorius, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, pagalbos mokiniui specialistai, užtikrina poveikio priemonių taikymo rezultatyvumą.
29. Taikant poveikio priemones nepriimtini nepagrįsti mokytojo (ų) ir kitų darbuotojų fiziniai veiksmai, jie draudžiami: kai naudojami kaip bausmė; norint pademonstruoti savo viršenybę; siekiant sukelti vaikui skausmą; naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.
30. Kitais atvejais į mokinio padarytus progimnazijos darbo tvarkos taisyklių, mokinio elgesio taisyklių ir/ar mokymo sutarties nuostatų pažeidimus, reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
31. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę (kai tai kelia pavojų paties mokinio(-ių) saugumui, sveikatai) turi būti nedelsiant informuojamas progimnazijos direktorius ir/ar direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas, psichologas, klasės auklėtojas, esant būtinybei, savivaldybės Vaiko teisių apsaugos skyrius ir/ ar teritorinė policijos įstaiga.
32. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir progimnazijos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu, fiksuojama raštu:
 - 32.1. darbuotojo pranešimas apie įvykusį konfliktą, įvykį (progimnazijos direktoriui);
 - 32.2. mokinio pasiaiškinimas (socialiniam pedagogui);
 - 32.3. mokinį išvedus iš pamokos mokytojas privalo pažymėti TAMO dienyne apie jo pašalinimą (pastaba ties mokinio pavarde).
33. Su poveikio priemonių netinkamai besielgiantiems mokiniams taikymo aprašu, jo sąlygomis ir tvarka, supažindinami progimnazijos bendruomenės nariai ir reikalaujama laikytis vieningų susitarimų.

**VISAGINO DRAUGYSTĖS PROGIMNAZIJOS MOKINIO UGDYMO SI VIETOS
PAKEITIMAS**

.....
(data)

Mokinys(ė), klasė.....

Ugdymosi vietos pakeitimo priežastis

Laikina mokinio ugdymosi vieta

Ugdymosi vietos pakeitimo trukmė

Mokinį prižiūrintis (-ys) asmuo (-ys)

Pagalbos teikimo poreikis:

- Socialinio pedagogo
- Psichologo
- Specialiojo pedagogo
- Logopedo
- Kita (įrašyti).....

Pastabos:

Poveikio priemonę pritaikė:

.....
(parašas) (vardas, pavardė)

**VISAGINO DRAUGYSTĖS PROGIMNAZIJOS MOKINIO DAIKTŲ
PATIKRINIMAS**

.....
(data)

Mokinys(-ė), klasė.....

Patikrinimo priežastis

Apie poveikio priemonę informuota:

- Progimnazijos direktorius
- Progimnazijos direktoriaus įgaliotas asmuo
- Klasės vadovas
- Mokinio tėvai
- Vaiko teisių apsaugos skyrius
- Policija
- Kita (įrašyti).....

Patikrinimo rezultatai:

Poveikio priemonę pritaikė:
(parašas) (vardas, pavardė)

Progimnazijos direktoriaus įgaliotas asmuo
(parašas) (vardas, pavardė)

Patikrinime dalyvavę progimnazijos darbuotojai
(parašas) (vardas, pavardė)
.....
(parašas) (vardas, pavardė)

Susipažinau
Mokinys
(parašas) (vardas, pavardė)

VISAGINO DRAUGYSTĖS PROGIMNAZIJOS PROTOKOLAS DĖL PAGRĮSTŲ FIZINIŲ VEIKSMŲ

.....
(data)

Pagrįsti fiziniai veiksmai buvo pritaikyti šiam (-iems) mokiniui (-iams) (nurodyti vardą, pavardę, klasę):

Pagrįsti fiziniai veiksmai buvo taikomi siekiant:

- o apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;
- o užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;
- o neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;
- o nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius mokyklos darbuotojo paliepimus;
- o nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;
- o atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar mokyklos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių.

Situacijos apibūdinimas

Pagalbos teikimo poreikis:

- o Socialinio pedagogo
- o Psichologo
- o Kita (įrašyti).....

Apie poveikio priemonę informuota:

- o Progimnazijos direktorius
- o Progimnazijos direktoriaus įgaliotas asmuo
- o Mokinio tėvai
- o Klasės auklėtojas
- o Vaiko teisių apsaugos skyrius
- o Policija
- o Kita (įrašyti).....

Pastabos:

Poveikio priemonę pritaikė:

(parašas)

(vardas, pavardė)